

Januártól elérhetővé válnak a fogyasztóbarát személyi hitelek is

Az MNB 2020. július végén publikálja a Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitel (MSZH) minősítési feltételrendszert, az egyes pénzügyi intézmények ilyen termékei pedig 2021. január 1-jétől lesznek elérhetők a piacon. A Minősített Fogyasztóbarát termékcsalád – lakáshitelt és otthonbiztosítást követő – harmadik tagjaként az MSZH-koncepció célja az árazás szabályozásán keresztül a piaci verseny ösztönzése, a fogyasztók magasabb szintű védelme, s a teljeskörű online hitelnyújtás feltételeinek kialakításával a kényelmes hitelfelvétel biztosítása.

Az elmúlt évek trendje, hogy dinamikusan nőtt a fogyasztási hitelek, azon belül is a személyi kölcsönök folyósítása. Fogyasztóvédelmi és pénzügyi stabilitási szempontból is negatívan értékelhető ugyanakkor, hogy e hitelek kamatfelára nemzetközi összehasonlításban is magasnak számít. Ez és a jogszabályi maximumok közelében megállapított folyósítási és előtörlesztési díjak is a verseny alacsony intenzitására utalnak ezen a piacon. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) kiemelten követi ezeket a folyamatokat, és a verseny élénkítése, valamint a fogyasztóvédelmi szempontok erősítése érdekében a lakáshitel-piacon alkalmazott megoldás mintájára e piacon is minősítési keretrendszer bevezetése mellett döntött.

Az elmúlt hónapokban fontos változást hozott a pénzügyek intézésében a koronavírus-járvány is: az új helyzet felgyorsította a digitalizációt, az egészségügyi kockázat miatt megnőtt az igény az online ügyintézés iránt. A hitelezők és az ügyfelek közös érdekévé vált, hogy egyszerű hitelügyintézással, érintésmentesen, rövid idő alatt jussonak hitelhez.

Ezzel együtt a személyes megjelenést, fióki interakciót nem igénylő, kényelmes hitelfelvételt biztosító megoldások széles körben még nem terjedtek el. Néhány piaci szereplő ugyan már bevezette online hitelfelvételi lehetőségét, azonban ezek jellemzően csak már meglévő bankkapcsolat esetén használhatók ki. Ennek megfelelően az MSZH termékek bevezetésének kiemelt célja a hitelfelvételi folyamatok egyszerűbbé, átláthatóbbá tétele, s a fogyasztó számára könnyen, akár otthonról is elérhető személyi kölcsönök számának bővítése.

A Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelek előnyei a jelenleg elérhető konstrukciókkal szemben

Hagyományos, piaci személyi hitelek	MINŐSÍTETT FOGYASZTÓBARÁT SZEMÉLYI HITEL
 A kamatok indokolatlanul széles sávban szóródnak	Kamatfelár maximum
 A szolgáltatók díjstruktúrája heterogén	Egységes díjstruktúra
 Jelentős részben önerőként való felhasználás a jelzáloghitelekhez	Kötelező figyelemfelhívás és tájékoztatás
 Piaci összehasonlító oldalak versenytorzító hatása jelentős	MNB Összehasonlító oldal
 Online értékesítési csatornák kihasználtsága alacsony	Teljeskörű online hitelnyújtás biztosítása

Forrás: MNB

Az új MSZH koncepció 4 fő területen fogalmaz meg elvárásokat a minősítésben részt vevő pénzügyi intézményekkel, illetve termékekkel szemben:

TERMÉKJELLEMZŐK

Az MSZH termékek céljukat tekintve szabad felhasználásra és/vagy már meglévő hitel kiváltására is igényelhetők. A konstrukció maximum 7 év futamidő mellett nyújtható. A minősítést csak olyan személyi hitel nyerheti el, amelynél az ügyleti kamat – és ezáltal a havi törlesztőrészlet – a maximum 7 éves futamidő alatt változatlan marad, ezzel kiszámíthatóságot biztosítva a hitel visszafizetése során.

ÁRAZÁS

Az árazás tekintetében az MNB célja egy egységes díjstruktúra kialakítása a termékek kiszámíthatóságának, illetve egyszerű összehasonlíthatóságának érdekében. Az ügyleti kamattal szembeni kikötés, hogy a hitelnyújtó által figyelembe vett referenciaérték (jellemzően az állampapírok vagy a bankok közötti kamatcsere-ügyletek hozama) feletti maximális kamatfelár mértéke nem haladhatja meg 500 ezer Ft hitelösszegig a 15 %-ot, míg 500 ezer Ft-ot meghaladó hitelösszeg esetén a 10 %-ot.

A Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelek – a többi minősített termékhez hasonlóan - nem tartalmazhatnak „rejtett költségeket”. A folyósítási- és előtörlesztési díjakat egységes módon kell meghatározni és feltüntetni, mértékük pedig a jogszabály által meghatározott legfeljebb 1 %-os mértékhez képest kedvezőbb. A folyósítási díj összege „hagyományos” papír alapú szerződéskötés esetén a folyósított hitelösszeg maximum 0,75 %-a, míg online szerződéskötés esetén a folyósítási díj nem számítható fel. Az előtörlesztési díj maximális mértéke az előtörlesztett összeg 0,5 %-a, 1 évnél rövidebb hátralévő futamidő esetén pedig díjmentes.

FOGYASZTÓVÉDELMI ELVÁRÁSOK

Az MSZH termékekkel szemben az MNB olyan többletelvárásokat is támaszt, amelyek biztosítják, hogy a fogyasztók megfelelő tájékoztatást kapjanak a különböző költségek és kockázatok tekintetében. Egyéb szerződéskötésre, illetve díjköteles szolgáltatás igénybevételére így a fogyasztó nem kötelezhető. Kamatkedvezmények elérése érdekében ugyanakkor lehetősége van hitelfedezeti biztosítás kötésére, díjköteles számlanyitásra, illetve jövedelme egy meghatározott részének rendszeres érkeztetését vállalnia.

A tudatos fogyasztói döntés elősegítése érdekében a kamatkedvezményekkel kapcsolatos elvárás, hogy a hitelezőnek a fogyasztó részére adott ajánlatban transzparensszerűen be kell mutatnia a kamatkedvezmény igénybevétele esetén, illetve anélkül számított törlesztőrészlet összegét, illetve – amennyiben ismert a hitelező előtt – a kedvezményre jogosító szolgáltatások költségét. A kamatkedvezmény megvonása - az arra jogosító feltétel nem teljesítése miatt - nem lehet végleges. A feltétel ismételt teljesítésével a kamatkedvezményt a hitelezőnek ismételten biztosítani kell.

Fontos elvárás még, hogy az adósok időben, kiszámítható módon jussanak hozzá az általuk igényelt összeghez: a folyósításra ennek megfelelően papír alapú szerződéskötés esetén 3 munkanap, online szerződéskötés esetén 2 munkanap alatt kerülhet sor.

A személyi hitellel kapcsolatos díjak és költségek áttekinthetőségét és összehasonlíthatóságát, valamint az ügyfelek egyszerűbb tájékozódását szolgálja, hogy a hitelt forgalmazó pénzügyi intézményeknek egységes szerkezetű dokumentációt (hirdetmény, ajánlat, terméktájékoztató és a benyújtandó dokumentumokat tartalmazó ellenőrző lista) kell alkalmazniuk.

ELÉRHETŐSÉG

Az MSZH termék a hitelezők döntése alapján három lehetséges csatornán érhető el: bankfiókban, teljeskörű online hitelfelvétel során, illetve közvetítőn keresztül. A bankoknak biztosítani kell a teljes körű online ügyintézés lehetőségét, a teljes hitelnyújtási folyamatot lefedve az azonosítástól kezdve az átvilágításon, a hitelbírálaton és folyósításon át, a törlesztéssel bezárólag.

A minősítést elnyerő intézményeknek a náluk már számlát vezető vagy hitellel rendelkező ügyfelek esetében legkésőbb 2021. április 1-től, új ügyfelek számára pedig legkésőbb július 1-től elérhetővé kell tenni az online hitelezés teljes folyamatát. Természetesen az intézmények ezen időpontok előtt is biztosíthatják már a minősített termék online elérhetőségét, ezzel is gyorsítva és egyszerűsítve a hitelhez jutást.

A termékhez kapcsolódó, az MNB honlapján kialakítandó Összehasonlító oldal lehetővé teszi a piacon elérhető MSZH termékek pártatlan és nagy pontosságú összehasonlítását. A kalkulátor ösztönzi majd a teljeskörű online hitelfelvétel elterjedését is az által, hogy a fogyasztónak lehetősége lesz az Összehasonlító oldalon kiválasztott ajánlatot a hitelező internetes felületén keresztül – a már megadott adatok ismételt rögzítése nélkül – online módon is megkötni.

Mindezek alapján a Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitel koncepció árazásával, kényelmi szolgáltatásaival, valamint további fogyasztóvédelmi értékjegyeivel egyfajta példát mutat majd a személyi hitelek piacán. Az MSZH Pályázati kiírása 2020. július végétől lesz elérhető az MNB honlapján, a pályázati anyagok benyújtásának lehetősége ezt követően folyamatosan biztosított az intézmények számára.

A beérkező pályázatokat az MNB a minősítési kritériumoknak való megfelelése alapján bírálja el. A minősítést elnyerő intézmények 2021. január 1-től kezdhetik el forgalmazni saját MSZH terméküket. A minősítést elnyert intézményekről a jegybank – a minősítések kiadásával egyidejűleg – az MSZH honlapon nyújt tájékoztatást.

** A szerzők a Magyar Nemzeti Bank munkatársai*

„Szerkesztett formában megjelent a portfolio.hu oldalon 2020. július 29-én.”